

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiritopsne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državni zbor.

(Interpelacije in odgovori na interpelacije. — Pfeifer in vinska klavzula. — Predpisi o predmetu z živino. — Eskamotirana interpelacija. — Nemških nacionalcev sveta jeza.)

Običajno se začne vsaka seja s čitanjem došlih predlogov in interpelacij. Tudi včerajšnja. Izmed interpelacij je omeniti Žičkarjevo, ki zahteva pojasnila, zakaj se za mariborsko učiteljsko ne izvrši § 64. organizacijskega statuta.

Izjemoma so včeraj razni ministri odgovarjali na nekatere izmed velicega števila interpelacij. To je zanesljiv dokaz, da bo hitro konec zasedanju. Kakor običajno, so ministri odgovorili samo na politično nevažne interpelacije. Izjemo je napravil samo pravosodni minister. Ta je odgovoril tudi na interpelacijo v zadevi pomiloščenja obsojenih rezervistov in demonstrantov.

Kdor se spominja cesarjeve izjave napram dr. Stranskemu, bo lahko uganil, kakšen namen so imele dotične interpelacije, in zakaj je vlada nanje odgovorila. Minister je izjavil, da je že osem obsojencev pomiloščenih in je namignil, da bodo pomiloščeni še drugi, če za to prosijo, toda sedaj vlada še ni mogla misliti na njih pomiloščenje, ker ni ne jeden za to prosil.

Erb je pozivljaj načelnika železniškega odseka, naj že vendar skliče sejo in Götzmu je pritrjal, toda načelnik Kaftan je izjavil, da skliče sejo šele po velikonočnih počitnicah.

Pfeiferjev predlog glede vinske klavzule se je odkazal narodnogospodarskemu odseku. Dipaulijev predlog, naj se proglasi socialnopolitiški odsek permanentnim, pa je bil z navdušenjem odklonjen.

Daljša razprava se je razvila o barona Skrbenskega predloga, naj se premene sedanji predpisi o prometu z živino.

Kaiser se je jezil, da hoče vlada sedaj parlament domov poslati, ko se hočejo poslanci lotiti narodnogospodarskega

dela. Vlada toži, da parlament ničesar ne stori, v resnici pa zadržuje vsako delo prav vlada sama.

Pfeifer je govoril o razmerah na Dolenjskem glede prešičje kuge. Turk pa je naznanjal, da se bo preziranje kmetijstva še bridko maščevalo nad najvišjimi faktorji.

Lecher je pojasnil, da so predpisi o prometu z živino, ki so bili izdani s cesarsko naredbo iz l. 1899, slabi in škodljivi. Ogrska je navezana na nas, ker smo mi konsumentje njene živine. V inozemstvo ne more Ogrska svoje živine izvažati, ker ta živina ni dosti vredna. Vseled tega je pametna veterinarska politika najmočnejše orožje, kar jih ima Avstrija.

Ko sta še govorila generalna guvernica dr. Gessmann in Peschka, je poročevalec Skrbensky predlagal, naj se vlada pozove, začeti takoj pogajanja z ogrsko vlado zastran premembe s cesarsko naredbo z dne 21. septembra 1899. uveljavljenih predpisov o prometu z živino. Ta predlog je bil sprejet.

Funke je zahteval, naj se v naslednji seji razpravlja o podporah po elementarnih nezgodah prizadetim krajem, kar je bilo sprejeto. Kaiser, Steiner in Pergelt so se oglasili z različnimi željami, ki so vse merile na to, da bi se podaljšalo zasedanje.

Iro je prijel predsedstvo, ker neke njegove, že v zadnji seji izročene interpelacije o konfiskacijah Schönererjevega lista „Unverfälschte Deutsche Worte“ še vedno ni dal prečitati. Ta interpelacija se nahaja v rokah dr. Fuchsa. Iro je vprašal, če hoče Fuchs morda igrati vlogo državnega pravdnika v parlamentu.

Očitno je, da je Fuchs zlorabil svojo oblast, zakaj opravičnik predpisuje, da se morajo interpelacije prečitati v tisti seji, v kateri so bile izročene. Fuchs je pač računjal, da zadrži interpelacijo toliko časa, da bo konec zasedanja.

Zadnja seja pred velikonočnimi počitnicami, ki pa bodo precej dolgo trajale, je danes. Nemške stranke se s tem kar ne morejo sprijazniti. Obhajajo jih zle slutnje. Zlasti ker sili vlada, naj se izvrši volitev delegacije, ki bo vendar šele na jesen zborovala. Zlasti so nejevoljni nacionalci, ki kombinujejo, da vlada ne misli meseca maja sklicati državnega zbora, nego da bo zopet vladala s § 14. in vse prigovarjanje ministrskega predsednika je ne potolaži. Načelniki nemških klubov so poslali posebno deputacijo h Körberju, prosit ga pojasnila. Körber je zatrdil, da se gotovo zopet skliče državni zbor, in to v maju, in da ne misli na vporabo § 14, a vzlic temu se dogovarjajo nemške stranke, ali bi se ne dalo doseči, da se volitev delegacije odstavi z dnevnega reda.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za mislece Slovence J. F.)

(Dalje.)

XVIII.

V finančnem oziru bi bil ta predlog zelo praktičen, ker bi se dal izvesti brez posebno velikih žrtev. Glavni stroški bi se lahko pokrili skoraj docela s pomočjo bogatih plač višje duhovščine in ogromnega cerkvenega premoženja. Ko bi bila že cerkev spojena s šolo, bilo bi to čisto na mestu, ta denar bi se tako primernejše porabil v prospeh ljudstva, ko če se sedaj na bogate prebende zastoni meče skozi okno. Brez dvoma bi zagnali poznani celotje radi tega grozen krik, češ, da se s tem hoče „sveto“ imetje svete cerkve porabiti v posvetne namene za šolo. Odgovorili bi jim, da bi se to cerkveno imetje veliko koristnejše in svojemu prvotnemu namenu gotovo primernejše naložilo na šole, ko sedaj v oskrbo navedenih in nadutih sinčkov visokih rodbin, na razne pojedine („traktamente“) in na ponosno aristokratsko življenje nekoliko oseb, od katerih je imela religija vedno več

škoda nego koristi. Omika in npravnost ljudstva bi se morala vedno in povsod poveževati za prvo nalogo cerkve, npravna, omikana mladina pa je neizogibni pogoj npravnega omikanega ljudstva.

Vprašali bi se morda sedaj, odkod pride to, da so postale vlade (posvetne in cerkvene) tako gorke zagovornice krščanstva, katero so prej stoletja in stoletja tako kruto preganjale, moreč njegove zastopnike kot zločince? Morda so se pa vlade tako močno izpremenile od onih časov? Nikdar, vlade so iste kakor takrat, toda krščanstvo je drugo. Odstranili so njegovo jedro, odevisi je v samo lupino, na katero so nalepili rudečih talarjev, raznopisanih čepic, latinščine, sveč, stolnin, prisiljenega celibata, slepe pokorščine, ligurijanov in jezuitov, nerodno izmišljenih čudežev, raznih bajk in praznih ver in farizejstva, tako da bi moral Jezus, če bi še enkrat prišel na svet, zopet vzeti bič in izgnati take ljudi iz hiše božje, rekoč: „Ta hiša je hiša mojega Očeta, ali vi ste naredili iz nje jamo razbojnikov.“

Prečuden je način, kako skrbijo ti ljudje za Boga, kako pazijo, da se ne bi mu nič zgodilo, kakor da bi on potreboval njihove pomoči, njihovega branjenja. Gorečnost njihova do Boga, do vere ni čisti ogenj, govori se o Bogu in veri toliko radi tega, da bi se tem bolj bliščilo ono božje namestništvo njihovo, katero si tukaj prilastujejo. Danes hvalijo slavo in moč božjo in poveljujejo vero, da bi lahko jutri v imenu vere mesto: mi hočemo, mogli reči: Bog tako ukazuje. Ono božje namestništvo jih pa popolnoma varuje pred nami posmrtniki, odvrča od njih vsakršno odgovornost. Čejim kaj očitaš, ruješ zoper vero, če reaguješ z dejanjem, tolčeš Boga! Oni seveda si smejo vse dovoliti v besedi in dejanju!

To poslednje so začeli v najnovejšem času praktisirati, posebno neki naši

LISTEK.

Zlata ribica.

Napisal knez Dimitrij Goliceyn (Muravlin). (Konec.)

Prišel je k Ulovinovim popolnoma vesel in zadovoljen s svojim življenjem. Stopivši v veliko dvorano, kjer je stalo ogromno božično drevo, polno svetilk in lesketajočih se okraskov, je čutil, da se mu godi popolnoma dobro. Silni smrekovi vonji so ga obkročili. Otroci — bilo jih je karih trideset — so se smejali in skakali v pisanih gnječih. Doraščeni so se ozirali na nje dobrončno, s smehljajem ljubečih roditeljev. Mihael Pavlovič je opazil domačo gospo, simpatično Olgo Ivanovno, obkoljeno od tolpe gostov. „Da ste mi zdravi“, je spregovoril, „ne delajte si nikakega truda, prišel sem k vam samo po nekoliko veselja. Predstavljajte si, da mi je osem let, in podarite mi zlato papirnato ribico. In silno bom vesel.“

Rekši to se je vstrašil, ker je opazil, da napravljajo njegove besede neobičajno čuden vtisk. Odgovora ni bilo čuti, vsi so se ozirali vanj nekako boječe, in pogledi vseh so bili uprti v jedno in isto smer, v oddaljen kot dvorane. Nehote se je ozrl tja tudi Zarubov in razumel vzrok občne zadrege. Pri oknu zadaj za njim je stala njegova žena, pogovarjajoča se s staro gospo. Spoznal jo je takoj po splošnih obrisih njene

postave, in s trudom se je premagal, da ni izgubil zavednosti. Kakor bi se ne bilo nič zgodilo, je obrnil k Olgi Ivanovni svoje lepo, smehljajoče se obličje in mehnično ponavljal: „Zlato ribico...“

Ulovinova je razumela okolnosti, nasmešnila se in mu prijateljsko stisnila roko. „Kako sem vesela, da ste prišli! Moj mož je bil že hud na vas. Tam je, v rumenem salonu.“

„Hvala, da si me oprostila“, si je mislil Mihael Pavlovič. „Iz salona se splazim v predsobo in se izognem neprijetni situaciji.“

Zamrmral je nekaj, ne da bi se na koga ozrl, vedoč, da ga vsi opazujejo zvedavo. Čutil je, da je v dvorani mnogo mirnejše. Gotovo, vsi, tudi otroci z zanimanjem gledajo za njim. „Zadnjič sem v tej hiši!“ mu je šinilo v glavo, ko je stopal proti dverim.

Najedenkrat je začul skoraj popolnoma poleg ušesa glas Saše: „Papa! To si ti! Kako si prišel sem? Kako bode mamá vesela!“

Zarubov je popolnoma izgubil zavednost in pogledal na sina s strašno jezo. Njegova situacija je prišla do smešnosti, tembolj, ker so vsi okoli njega naglo pričeli govoriti z brezdvomno željo, vrniti mu misel, da ne obračajo nanj svoje pozornosti. Vsi so govorili s tem tja, toda opazovali so ga vsi. Vedel je to in v zadregi zarudel.

„Ah! Papa, prosim te, ne jezi se“, je nadaljeval Saša, „danes morem v vsem brbljati, tudi o mami. Poglej, kako puško so mi dali!“

In mahal je pri tem z novo igračko, srečen in zadovoljen s svojim darom in s tem, da sta tekem večera rekli o njem dve dami: „Quel cherubin!“

Nekomu je prišlo na misel, da je sedel za klavir in zaigral ouverturo iz „Roksane“. To je predramilo Mihaela Pavloviča. Spoznal je, da ga more rešiti jedino smelo vedenje. Nasmejaj se je nekoliko in spregovoril: „Znamenito, znamenito. In kje je mamá? Kaj je tukaj?“

Saša ga je prijel za roko in ga prisilil, da se je obrnil proti oknu, pri katerem je stala Vera Petrovna. Gledala je na moža blede, kakor bi hotela pokazati, da ji je to naključje silno malo mari.

Koliko je postala še krasnejša, kako se je izpremenila! je bila prva misel Zarubovega. Po petletni ločitvi je našel v nji drugo žensko, kakor bi pred njim ne stala njegova žena, ampak rodna njena sestra, silno ji podobna, vendar v duši popolnoma drugačna, mirnejša in žalostnejša.

Čuteč, da ga opazujejo, je neprisiljeno pristopil k nji in rekel: „Nisem se nadejal tega sestanka. Odpustite, zdaj moram igrati to ulogo, da ugodim občinstvu, toda če vam je težko govoriti z menoj, odidem.“

Ona se je žalostno nasmejala, mirno

prikimala z dražestno rusko glavo in odvrnila: „Ne, ne odhajajte! Zakaj dajati ljudem povoda k smehu? Dajte mi roko in pojdiva v modri salon! Zdi se mi, da tam ni nikogar. Pogovoriva in razideva se prosto.“

Ubogal je.

Saša ju je opazoval z največjim začudenjem, ne da bi spustil z njiju pogled, in odšel za njima. V modrem salonu res ni bilo nikogar. Mihael Pavlovič je odvedel ženo na divan in sedel nedaleč od nje na nizek stol. Saša ju je gledal nepremično. Končno ni mogel tega nič več vzdrževati in vprašal je: „Zakaj se ne poljubita? Kaj se sovražita?“

Zarubov je zarudel kakor mladič. Vera Petrovna je bila prav tako v zadregi. Trudila se je, izraziti kar največ strogosti z mirnim pogledom svojih temnih oči in rekla je sinu: „Pojdi, ne mešaj se med dorasle! Gotovo so tam še darovi zate.“

Opazila je, da govori nenaravno, da se nehote hoče prikupiti možu, ne s svojo krasoto, ampak s tem, da se je res spremenila. Zarubovu je pričelo postajati tesno pri srcu, zelo tesno. Več ni poznal svoje žene. To ni bila ona neljuba žena, na katero se ni mogel več spominjati drugače, kakor s kletvami. Novo bitje se je razvilo iz nje. In to brezdvomno iz igre njene fiziognomije, iz novega izraza žalostnih oči.

Spomnivši se na darove, je Saša odbežal v dvorano. Ostala sta sama. Pri obeh

kranjski kaplani menda radi izpremembe in kot nekeke telovadne vaje v prid telesnemu zdravju. Najprimernejše za take operacije so seveda kmetске butice; ženska pravica ne sliši na to uho, božja pa tudi ne tiči za vsakim grmom. (Konec prih.)

V Ljubljani, 16. marca.

Državni zbor odgođen.

Danes se odgodi zasedanje državnega zbora, ki se sestane zopet v maju. Bilanca zadnjega zasedanja je vzlic temu, da niso delali niti Nemci niti Čehi obstrukcije, jako skromna. Socialopolitični odsek še doslej ni končal svoje naloge ter so štrajkujoči delavci na Češkem, Moravskem in Šlezijem še vedno tam, kjer so bili. Obrtni odsek tudi ni dognal obrtne novele, ter se vsled ugovarjanja gospodske zbornice odsek ni proglasil permanentnim. Železniški odsek ni imel niti ene seje. Tako ostanejo najnujnejše stvari nerešene, dasi je zboroval državni zbor primerno dolgo časa.

Preosnova gimnazijskega učnega načrta.

Naučni minister je objavil ravnokar preosnovno učnega načrta za gimnazije. Poslej naj bi se v višjih razredih odmerilo več časa zgodovini novega veka, kar se je želelo že dolgo. Zato pa se bode zgodovina starega in srednjega veka primerno omejila le na glavne dogodke in na kulturne narode. Tudi v matematiki se zgodé spremembe, ki bodo gimnazijo približale realki. Splošno se mora tvarina poslej obdelati in naučiti bolj v šoli kakor doma ter se mora učenje na domu kakor možno olajšati in zmanjšati. V gimnazijah se bode poslej ne le razlagalo in spraševalo, nego tudi resnično poučevalo. Končno se mora izločiti vse, kar se ne tiče toliko razuma kakor spomina. Nesmiselno učenje na izust se torej čim najbolj omeji.

Kaj namerja Rusija?

Iz Carigrada poročajo „Standardu“: Sem došla uradna poročila javljajo, da je Rusija odredila splošno mobiliziranje vojske in vojnega ladijevja. Mnogo trgovskih ladij v lukah Črnega morja so že prazne mornarjev, ki so bili določeni za mornarično reservo, ruska topničarka „Črnomorec“ pa je dobila naročila, naj odrine v Odeso. Včeraj se je tu — v Carigradu — govorilo, da je Turčija odredila, naj se pošljejo štirje veliki topovi in več pomožnih čet v sosesžino v Trapezunt, kamor je bil nemudoma odposlana tudi ruska križarica. Sodi se, da imajo ruske odredbe samo ta namen: prisiliti Porto, dovoliti Rusom koncesijo za železnice v Mali Aziji.

Vojna v Južni Afriki.

V predsedniški palači v Bloemfonteinu prebiva že maršal Roberts, ki se smatra danes imenom angleške kraljice edinim vladarjem republike Oranje. Angleži proglašajo namreč, da je dosedanjí predsednik Stejn odstavljen, ter da se je samostojnost republičanske vlade prenehala. Mesto Bloemfontein, dasi glavno in stolno mesto, šteje 3700 belih in 2500 črnih pre-

bivalcev. Buri so mesto zapustili in odšli proti severju. Ključa sta izročila Robertsu župan Kellner in Fraser, vodja Angležem prijazne opozicije in protikandidat Stejna pri zadnjih volitvah za predsedniško mesto. Sprejem Roberta v Bloemfonteinu nikakor ni bil tako sijajen in prisrčen kakor trdijo angleški listi, nego so ga pozdravili le prištaši Fraserja, anglofilski meščani, ne pa Buri. Angleški časopisi proslavljajo tudi kot velik uspeh posest kraja Boshofa, okoli 50 km nad Kimberleyem, ki pa šteje le 500 ljudi ter so ga Buri sami zapustili. Kraj je važen za Angleže samo v toliko, ker je Boshof na križišču železnice, ki vodi proti Kimberleyu, Hoopstadu in Bloemfonteinu. Drugih poročil ni. Buller, ki je hotel poslati Warrenovo divizijo v Kapstadt ter je bila divizija že vkrcana, je poklical divizijo zopet nazaj ter pozval še 1000 mož. Natal torej še nikakor ni angleški in če potrebuje Buller vedno več vojakov, kaže to, da ima pred seboj še močne čete Burrov, katerih se danes še ne upa zgrabiti. V Kaplandiji pa se vstaja širi in širi. Buri imajo trdne nade, da jim bode vstaja pomagala razcepiti sovražnika. Splošno se sodi, da sta Stejn in Krüger samo radi tega poprašala v Londonu, pod kakšnimi pogoji bi se mogel skleniti mir, ker sta vedela, da dobita brutalen odgovor ter žaljive pogoje. Ta odgovor zadošča, da se upre vsak, tudi že omahujoč Bur Angležem z vso silo, ter da se bode vojne sedaj še strastnejše nadaljevala. Krüger in Stejn sta angleški odgovor potrebovala, da sta utrdila svoje rojake v neizprosni odporu. Danes ne misli noben Bur več na sramoten mir, ki bi pomel z zemlje neodvisnost Transvaala in republike Oranje. To dokazuje tudi Krügerjeva brzozavka v newyorskem listu „Evening Journal“: „Buri bodo nehali šele s smrtjo boriti se. Naše čete se vračajo k prvi obrambeni progi na svoja tla. Vojna v Natalu je bila za nas srečna dalje časa, kakor smo pričakovali. Angleži ne pridejo nikdar do Pretorije. Buri, predsednik Stejn, Joubert in jaz, kakor tudi vsi drugi smo docela složni in med nami ni nobenega prepira. Bog nam pomagaj!“ Torej boj dalje za življenje in smrt!

Dopisi.

Iz Dvorskevasi, 14. marca. Borba za prvenstvo v našem občinskem odboru bila je huda, a še hujša bo menda pri novih volitvah, ker smo prvo volitev iz raznih vzrokov ovrgli na veliko žalost slemenskih Urhovcev. Žalostno je sicer, če farovška garda pogori in to v kljub nabasanemu revolverju Stankotovemu, a kaj se hoče, če tudi mi puhloglavci nekoliko pobrcamo. Slišali smo tudi neke, da je svedec Stanko hude petelinje narave, ter da po gostilnah razgraja, kar pač ni v ponos njegovemu stonu. Toda svedrou, čeravno je vzgojitelj mladine, je vse dovoljeno in največja nesramnost tudi v ponos. Gospodje v farovžu

in okolo farovža slemenskega naj bodo potolaženi radi novih volitev, ker je vendar le mogoče, da pri bodočih volitvah zopet — pogore. Mi sicer nismo prijatelji pogorišč, tako smešnih, kot je slemensko, pa pač. Čeravno Urhovci in slemenski botri, brinovški kalini, Stanko s Krumpcem vred, „Frence“, prapreški smolarji, škerlevški Štefuri in hojški Kosmati medved napno in raztegnejo vse svoje mreže čez vsa Slemena, nas vendar ni strah, ker vemo dobro, kdo se bo zadnji smejal. Veleuma Stankota, kojega dopise mora „Slovenčev“ uredništvo „flikati“, pa prosimo, da se nam v zabavo še oglasi s svojimi strašno zmedeno (po Stankotovem mnenji logično) pisanimi dopisi bodisi v „Slovenču“ ali „Brivcu“. Dopisnika „Brivcu“ postala sta namreč Stanko in Krumpce iz gotovega vzroka, in sicer iz tega, ker sta trdno prepričana, da jih isti ne bode bril, ker ima Stanko že od narave tako nerodovite ustnice, da še mah noče rasti na njih, Fronc pa se neprostovoljno brije sam.

Ker smo ravno pri Froncu, obdrgnili se bomo ob njegovi „milostljivi peršonci“ le toliko, da mu kot slemenskemu „klofokterju“ svetujemo in ga ob enem prosimo, da naj pazi malo bolje na svojo „vzvišeno“ službo, da se ne bodo pokopavali nekrščeni otroci. Če ima pa Fronc že poseben poklic za „oštarije“ in izborno grlo za pukuševanje vina, odloži naj svojo črno suknjo ter naj se preseli v zakajeni hojški hotel.

Upamo, da se bomo še večkrat videli in tudi malo popraskali! Želimo Froncu in Stankotu, ki na zadnji dopis v „Narodu“ tako trdovratno molči, kot dobrepoljski Jaklič o svojem petiotu, veliko zabavnih večerov in nočij v hojškem hotelu „pri Kosmatem neobritem medvedu“.

Dvorjanci.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. marca.

— **Značilna volitev.** V današnji seji poslanske zbornice izvoljen bo delegatom za Kranjsko — načelnik vinogradniškega društva, gospod Ivan Vencajz. Na tej volitvi, izvršeni v tem času, ko teče proti vinogradniškemu društvu preiskava radi vžitninske defraudacije, zaslužijo naši poslanci, da se jim — čestita.

— **Kardinalov davek.** „Soča“ piše: Za kardinalov zavod že pridno nabirajo davek med ljudstvom. Z Bolškega smo dobili tako poročilo: „11. t. m. je maševal kaplan Zega v Žagi. Bil je tudi „ofer“ za kardinalove zavode. Ko je končal pridigo, je omenil na kratko pomen in namen zavodov ter zraven rekel: Ker so današnje šole brezverske, učitelji sami brezverci, ki niti katekizma ne znajo, kateri učijo, da je človek iz opice, ustanovi se tak zavod, kjer se vzgoje mladeniči v pravem verskem duhu. V naših šolah učijo učitelji le, kakor sami hočejo itd.“ Ljudstvo ga sploh sodi, da je imel v

mislih ljudske učitelje. G. kaplan je napravil torej lep poklon našemu učiteljstvu na Bolškem. Isto, kakor čujemo, povzdigne svoj glas proti takim insinuvacijam, katere se mu podtikajo v cerkvi na svetem mestu. Prav! — Kar se pa tiče „ofra“, rotimo z nova naše somišljenike, da ne dajo nič za kardinalov zavod, kateri ima namen napriliti našemu kmetu nov davek, kateri bo plačeval za to, da bo kardinal vzgajal duhovnike-fanatike, ki bodo ljudstvu le v kvar! Proti takemu izsesavanju ljudstva se moramo kar najodločneje upreti, in to tem bolj, ker prihaja od strani, ki je sama dobro založena z denarjem. Ako hoče imeti kardinal kak zavod, naj si ga postavi s svojim denarjem, da bi pa nalagal radi tega našemu ljudstvu davek, protestujemo, proseči svoje somišljenike, da pouče ljudstvo o namerah kardinala. — 56.000 kron kardinalovega davka — tako so preračunali in tako se je propovedovale tudi z lece — bi plačalo naše ljudstvo na Goriškem na leto za kardinalov zavod, ako pojde vse tako, kakor mislijo gg. nunci s kardinalom na čelu. Ogromna svota! Kako bi se ta denar drugače dal porabiti! „Šolski dom“ se sedaj ni plačan, ali bi ne potreboval bolj takih takih prispevkov nego kardinalov zavod? Učitelji na deželi ječé pod siromaštvom, ali bi ne prišel bolj prav kak prispevek njim? Kmet komaj plačuje razne davke, delavcu primanjkuje denarja spredaj in zadaj, ali bi ne bilo bolje, obrniti njim v prid nabrani denar, in ne za zavod, ki v takem obsegu, kakor nameravano, ni potreben? Ali nima kmet tisoč drugih potreb? Slabe ceste, trtna uš, toča, žled itd., to so reči, ki ga mučijo na vseh koncih in krajih — in sedaj kar nakrat nad to naše že tako izsesano ljudstvo pride kardinal s svojim napovedanim davkom, kateri bi pobirali vsako četrletje, in bi znašal nič manj nego 56.000 kron na leto. — Ali ni nujna potreba, da se upremo z vso silo takemu davku, da protestujemo proti takemu izsesavanju našega ljudstva? Na noge vsakdo, kdor čuti z ljudstvom! V obran ljudstva proti izmozgovalcem!

— **„Societá politica istriana“** je imela včeraj v Trstu izredno odborovo sejo, v kateri se je posvetovala o predlogu, da se najde mej Lahi in Hrvati ter Slovenci v istrskem deželnem zboru nekaj modus vivendi. Odbor se je — z ozirom na „znane tendence“ in „brezmejne pretenzije“ istrskih Slovanov, vsled katerih bi se mogla doseči sprava samo na škodo laških, narodno-politiških interesov, z ozirom na to, da bi pomenila vsaka koncesija od laške strani neprevidnost in neopravičljivo odnehanje napram intransigentnosti in srditi bojevitosti istrskih Slovanov, ter z ozirom na sklep, ki ga je društvo storilo na občem zboru v Pulju in s katerim se je izreklo za nedotakljivost historičnega narodnega značaja istrskega dež. zbora, ker vidi v tem najjasnejši izraz italijanstva cele dežele — izrekel za to, da laška deželno-zborska večina pri predstojajočih pogajanjih ne sme privoliti v nič, kar bi zadevalo se-

se je javljala jedna in ista misel: zdaj govoré tam o naju dveh, smejejo se, izražajo domnevanja, toda nikdo ne more uganiti, kako mi je prijetno.

Dà, obema je bilo prijetno. Nji — ker je že davno prosila Boga za ta sestanek, prepričana, da jo mož usliši, če jo bo videl pred seboj... in on se je radoval, videč, da jo je po krivem smatral za izgubljeno in sebe za nesrečnega na veke. Vedel je, da je zdaj vse končano, da je čisto brez dvoma oprala svojo krivdo z globokim kesom. Toda nihče ni vedel, s kakimi besedami naj se vse to razjasni.

„Vera“, je zašepetal, se hitro spame-toval in rekel na glas: „Vera Petrovna, pet let se nisva videla. Mnogo sem pretrpel v tem času... in vi?“

Pozorno se je ozrla vanj in odvrnila: „Jaz brezdvomno še več...“

„Odpustite“, se je prerinilo Zarubovu preko ustnic. Spomnil se je, kako glupo in smešno je bilo njegovo vprašanje. Ali se morejo njegove boli primerjati s tem, kar je preživela ona, zlasti po lastni krivdi? On se je mogel v svojem gorju tolažiti z jezo, toda ona ni imela ničesar razun solz, razun najtrpkejših bolij mučnega kesanja. Zdelo se mu je, da mu je nemogoče nadaljevati podoben razgovor.

„Nisem vedel, da se poznate z Ulovlinovimi“, je spregovoril.

„In tedaj bi ne bili prišli?“ je rekla

hitro, z nemirnim glasom in tresočim se pogledom. Ni vedel, bilo mu je treba premisliti, ali bi bil prišel, ako bi bil vedel, da se snide z njo.

„A jaz sem vedela to. Treba se mi je bilo seznaniti vsaj z jedno rodbino, kjer bi se mogla nadejati, da vas kdaj najdem.“

„Zakaj?“ jo je vprašal bojazljivo, vznemirjen kakor mladič, v nepokoju sluteč, da se dama pripravlja, priznati mu ljubezen. In bal se je, da bi ne storila tega prehitro, da bi ne spregovorila takoj besede, po kateri ne bo ostalo nikakih dvomov več. Hotel si je podaljšati sekunde, v katerih je že naprej užival srečo.

„Čudite se morebiti, da vam nisem pisala? Bala sem se, da bi mojih pisem ne prečitati. Bilo je treba, da bi me videli in me slišali nehote, kakor sedaj; hvala Sašini smelosti. Kolikokrat sem mu rekla, pošiljajog k vam: „Reci očetu, da...“ Ne, čemu to ponavljati! Vi niste niti jedenkrat vprašali po meni. Ves ta čas se mi zbudilo v vas sočutje niti za trenutek. Dà, vem, bila sem kriva pred vami, strašno kriva, dasi ne toliko, kakor ste mislili...“

Zarubov ni mogel zatajevati svojega začudenja.

„Dà, ne tako!“ je ponavljala in mu tako ostro pogledala v oči, da se je začutil popolnoma ponižanega. Bil bi se vrgel pred njo na kolena z besedami: „Odpusti, odpusti, kruto sem ravnal.“

Ona je nadaljevala s tresočim glasom: „Dà, bila sem kriva pred vami. V mojem življenju je nastopil trenutek grešne omamljenosti, in za to minuto sem plačala pet let najhujših očitanih vesti. Saj se spominjate, kako sem bila prej vesela, srečna in polna življenja. Zdaj je vse minulo. Verjemite mi, toliko sem plakala, toliko sem mučila, da niso nikomur znane take neskončne muke. In ne zabite, da sem se morala pritajevati v sinovi prisotnosti. Nisem mogla dopustiti, da bi vprašal: „Mamá zakaj vedno plakaš? Kaj si vedno nesrečna?“ In vsi znanci, vsi prijatelji, ves svet... morala sem jih varati... ne zaradi sebe, o, ne! To so minute, po katerih ne more ostati v človeku nič več samoljubja. Morala sem jih varati, ker sem imela pred seboj sinovo bodočnost, da bi mu nikdo ne mogel zaradi tega reči: „Tvoj oče je zavrgel tvojo mater, ker jo je zasačil pri nezvestobi.“ Neizogibno mi je bilo, igrati tako ulogo, da bi ne uničila možnosti, da se enkrat vrnete k meni. Dà, dà, upala sem. Zdaj vsi mislijo, da sva se ločila, ker sva se sprla brez vsakega uzroka. Nikomur ne pride na misel, kaj se je zgodilo... Upam, da mi verujete...“

In dvignila se je.

Mihael Pavlovič ji je veroval. O ničemur ni razmišljal, a bil je popolnoma prepričan o njeni nedolžnosti.

„Za Boga, prosim te, odpusti mi,“ je

spregovoril, čuteč, da je treba prositi odpuščanja tudi v slučaju, če bi bila kriva, „odpusti, dovoli mi poravnati pregrešek, dovoli mi posvetiti vse življenje v to, da ti pomagam pozabiti teh pet let težkega trpljenja.“

Čutil je veliko blaženost; prijel jo je za roko in ji prišel poljubljati drobne prste. V glavi se mu je vrtelo. Zdelo se mu je, da je vstala v njem vsa nežnost, ki se je nabrala tekom let osamelosti.

Vera se ni niti zganila, toda v radosti je stala pred njim še krasnejša, zarudela je in rekla: „Kako bode Saša vesel!“

„Kako težke sanje sva prestala!“ je klical Zarubov in strastno objel ženo.

Nekoliko korakov od njiju je zadonel vesel, odkritosrčen smeh. Stresnila sta se in se obrnila. K njima je pristopila dobrotna Olga Ivanovna.

„Glej, tukaj imate zlato ribico, in jaz sem skrbela, kam vas pri večerji posadim, da se ne bodele dolgočasili.“

In z materinsko nežnostjo je pogladila z roko zlate lase Vere Petrovne.

„Samo večerjala ne bodeva pri vas,“ je rekla Zarubovna, „večerjat odideva domov.“

Saša, ki je vstopil minuto pred tem, imajoč v naročju polno igrač, pa je predlagal:

„Dà, papá, večerjaj pri nama, in več kaj, tudi spi pri nama kakor prej!“

danjo lahko posest ali oškodilo laški značaj dež. zbora.

— **Repertoar sloven. gledališča.** Danes je premiera Cankarjeve drame „Jakob Ruda“, v nedeljo popoldne je ljudska predstava „Zapravljenec“, zvečer pa prvič opera „Norma“.

— **Društvo kranjskih zdravnikov** imelo je dne 7. t. m. mesečno svoje zborovanje. Predsednik dr. Šlajmer naznanil je, da je 41 društvenikov obljubilo prispevati z najmanj 1 krono na mesec, da se poveča ustanova za podporo udov in sirot društvenih udov; pričakuje, da z ozirom na blagi namen ne bo nobeden član odrekel svojega prispevka. Ti prispevki nalože se posebno v hranilnici in se o porabi istih sklepa v redni seji meseca decembra vsakega leta. Društvo šteje sedaj 62 udov. Na to predaval je dr. Kramer, ravnatelj kmetijsko-kemičnega preskuševališča v Ljubljani, o kemični sestavi vina, njegova ponarejanja, in o tem, kako naj to presoja praktični zdravnik. Predavatelj govoril je pred vsem o ponarejanju, napravljanih polvin, to je galiziranih in petjotiranih vinih, in o napravljanih vinu podobnih pijač, katere sestojijo iz vina in sadnega mošta, osobito jabolčnega in hruševga, katere je smatrati po razpisu ministrstva za notranje zadeve 27. novembra 1892. tudi polvinom, in kateri se torej v smislu zakona z dne 21. junija 1880. ne smejo niti točiti, niti prodajati pod imenom „vino“. Takozvana umetna vina napravljajo se iz vina podobne zmesi različnih tvarin, kakor: vode, špirta, glicerina, sladkorja, vinskega kamna, emana in itd. Navadno uporabljajo se za napravo takih pijač takozvane „vinske esence“. Predavatelj pokaže tako esenco, obstoječo iz vode, octove kisline, glicerina, vinskega kamna in prežganega sladkorja. Kot prepovedane, zdravju škodljive dodatke k vinu, in vinu podobnim pijačam, smatrati je: žvepleno-kisle soli, skrobni sladkor, glicerol, salicilovo kislino, sadro (gips) in katanova barvila, istotako naj bo vsako vino brez strupenih kovinskih spojin, kakor n. pr. bakrenih, svinčenih, cinkovih barium, magnesium- in ilovčnih preparatov. Kemična analiza vina obsega pred vsem najvažnejše sestavine vina in sicer količinsko določitev: 1. alkohola v odstotkih prostornine in teže, 2. ekstrakta (izvlečka), to je ostanka po dovršenem prevretju, 3. prostih kislín v obliki vinske kisline, in izhlapanjivih kislín v obliki octove kisline preračunjenih, 4. določitev takozvanega izvlečkovega ostanka, 5. določitev rudninskih sestavin, 6. glicerina, 7. barvila pri rudečih vinih. Glede tujih sestavin pride pred vsem v poštev preskušna vina na solitarjevo kislino, iz katere se da sklepati na primes vode, nadalje preskušnja na salicilovo kislino, žveplenokisle soli in sadro. Presojevanje vin z ozirom na naravno čistočo se vrši na podlagi mejnih vrednot (Grenzwert) najvažnejših sestavin; vsebine alkohola, v kakem razmerju se nahaja z glicerinom; množine izvlečka, ki znašajo pri belih vinih najmanj 1.40 g, pri rudečkastih vinih (cvičkih) 1.5 g, pri rudečih vinih 1.60 g v 100 cm³; potem množine izvlečkovega ostanka, to je razmerja rudninskih sestavin k množini izvlečka; množine fosforjeve kisline v primerju k rudninski sestavinam, vinskemu kamnu itd. Tudi naravnoprstna vina je treba dostikrat obustaviti, n. pr. „cikasta“ vina, to so vina, v katerih se je jeden del alkohola vsled upliva octovih bakterij spremenil v octovo kislino. Bela vina, ki v 100 cm³ vsebujejo več nego 0.12 g in rudeča vina, ki vsebujejo več nego 0.15 g octove kisline, smatrati je navadno pokvarjenim. Ako naj torej zdravnik na podlagi certifikata, izdanega od kemičnega zavoda, izrazi svoje mnenje, jeli do tično vino zdravju škodljivo, treba je prisodnitijski razpravi prisotnosti kemika, ker se po prašanjih na stranko še marsikaj dožene, kar ni v certifikatu izkazano. Končno pokaže predavatelj nekatere priproste preskušnje, katere zdravnik lahko sam napravi, tako n. pr. preskušnja vina glede vodene primesi z difenilaminom in žvepleno kislino, preskušnja glede vinskega kamna, salicilove kisline, barvila itd. Predsednik zahvali se v imenu poslušalcev za zanimivo predavanje in naprosi govornika za nadaljna predavanja. Vladni svetnik dr. Zupanc opozori na novi zakon o jestvilih in izreka željo, g. ravnatelj dr. Kramer naj bi o priložnosti v preskuševališču demonstriral za zdravnike važne preskušnje, kar le ta radovoljno obljubi. Pri-

marij dr. Gregorič govoril je o zdravljenju lupusa, z živim srebrom, katero se mu je v petih slučajih prav dobro obneslo, in demonstrira tri take slučaje. Primarij dr. Šlajmer demonstrira več operativnih slučajev po vnetju slepiča, katere je z najboljšim uspehom ozdravil in navaja razloge, po katerih je ta operacija opravičena. Zborovanje je bilo dobro obiskano; navzočih je bilo 22 udov, kateri so zasledovali predavanja z največjim interesom. Prihodnja seja bode 4. aprila t. l.

— „**Russkij kružok**“. S prihodnjim ponedeljkom se bode podučevala ruščina v II. Mestni šoli (na Grabnu) v II. nadstropju in sicer v IV. razredu. Torej ne več v „Mestnem domu“. Na to se opozarjajo člani ruskega kruška.

— „**Ljubljansko učiteljsko društvo**“. Pri jutrišnjem večeru bode predaval gosp. Ljudevit Stiasny o „Baku in pridobivanju petroleja“. V poročilu bode opisal znamenitosti mesta Baku, ki v zadnjih desetletjih tako napreduje, kakor le ameriška mesta. Razven tega bo opisal tudi, kako se pridobiva nafta, kako se čisti v petrolej in kako se potem razpošilja. Predavanje bode tedaj zanimivo. Pevske točke so tudi izbrane. Večer se vrši v „Narodnem domu“ v pritličju na levo.

— **Odkladišče v klavnici.** Piše se nam iz mesarskih krogov: Že dobrih 14 dni ni bilo z Dolenjskega nobenega prešiča v Ljubljano. Tudi dobiti ga ni nikjer. Kaj naj torej storimo mesarji, ko je vlada zaradi kužne bolezni prepovedala uvažati prešiče s Hrvaškega? Dokler se ne napravi v klavnici odkladišče, da se bodo prešiči z železnice naravnost v klavnico zapeljivali, ne bo pomoči. V Ljubljani mora vsled tega nastati velika draginja. Blaga primanjkuje, in trpelo bo vse odčinstvo. Če se napravi odkladišče v klavnici, bo lahko vsak čas dobiti prešiče, dokler pa se to ne zgodi, bodo na škodi ne le mesarji nego še v veliko večji meri konsumente. Naj se torej zopet podvzajajo poklicani faktorji, da se že napravi toli potrebno odkladišče.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** naznanja svojim p. n. članom, da se vrši dne 22. marca tega leta ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih pri „Virantu“ redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav po predsedniku. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo tajnikovo. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Določitev letnih prispevkov. 7. Posvetovanje in sklepanje glede društvene dvorane. 8. Posvetovanje in sklepanje glede zabavnih večerov. 9. Posvetovanje in sklepanje radi letnih izletov. 10. Določitev društvenih dirk. 11. Pogovor in sklepanje glede društvene obleke. 12. Volitev novega odbora. 13. Volitev odposlanca za odbor „Zveze slovenskih kolesarjev“. 14. Posamezni predlogi. 15. Raznoterosti. Ker je ta redni občni zbor velike važnosti za napredek društva, pričakuje se od strani članov polnoštevilne udeležbe.

— **Domače slikarstvo.** V izložbi gg. Gričarja in Mejača razstavljen je portret, katerega je izdelal domačin g. Karol Kramaršič v Ljubljani. Portret kaže jako dobro pogojeno sliko pokojnega g. F., dasi ga je slikar delal po 19 let stari fotografiji. Gosp. Kramaršič je samouk, zato pa zasluži njegovo vstrajno stremeljenje po vedno lepšem napredovanju vse priznanje.

— **Kamniški salonski orkester** priredi s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Lira“ v dvorani zdravnišča v ponedeljek, dne 19. marca koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 80 vin.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Žužemberk in okolico** bode imela 21. marca t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju v Žužemberku svoj letni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

— **Detomor.** Pred maroborskim porotnim sodiščem je stala te dni 20letna kajžarska hči Neža Ploj iz Nadviča, ker je 18. oktobra m. l. umorila svoje nezakonsko dete, ga zavila v cunj in zakopala v gozdu. Raztelesenje mrtve deklice je doglalo, da je Neža Ploj svoje dete ubila. Obsojena je bila v ječe petih let, poostreno s postom vsak mesec.

— **Nemški Celjani** so tako dolgo hodili in prosili pri vladnih osebah, da se je zadruga z železnino „Merkur“ izbrisala iz zadrugnega vpisnika. Seveda vsled tega še trgovina ni uničena, kajti „Merkur“ tudi

drugače lahko prospeva, ne da bi moral biti zadruga.

— **Umrla je** v Konjicah dne 14. marca gospa Marija Šepičeva roj. Janežič, so proga znanega prvaka konjiških Slovencev. Blagi in narodni ženi prijazen spomin!

— **Danes meni, jutri tebi.** O resničnosti tega pregovora se je na prečuden način prepričal ključar Benesch v Celju. On je namreč lansko leto gledal v družbi drugih Nemcev pobijanje šip na dr. Sernečevi hiši. Pred nekaterimi dnevi pa je prišla njegova hiša po javni dražbi v posest g. dr. J. Serneca in nekdo je pobil sedaj še okna na Beneschevi lastni hiši.

— **Iz dobrih starih časov.** V sejnem zapisniku celjskih mestnih očetov pred četrstoletjem citamo tudi vlogo nekega gospoda Krena iz Brunnasse, kateri prosi, naj se pusti plinova luč pred njegovo hišo goreti do 2 ure popoldni, ker se šele ob tem času navadno — domov vrača. Med mestnimi očetmi pa je bilo že tedaj nekoliko moralnih naprednjakov, ki so to „upravičeno“ prošnjo poštenega meščana zavrnil.

— **Samomor.** V Kranju se je danes ponoči ustrelil okrajni komisar gosp. Avgust pl. Flađung, jako ljubezniv in priljubljen uradnik. Vzrok samomoru ni natančno znan. To je tekom sedmih let že tretji slučaj, da si je uradnik kranjskega glavarstva sam končal življenje.

— **Brzovlak iz Trsta** je imel danes pol drugo uro zamude. Potrl se je bil stroj.

— **Ogenj v Lattermanovem dreveredu.** Včeraj popoldne ob pol 4. uri je nastal v panorami Oskarja Giegerja v Lattermanovem dreveredu ogenj. Petrolejna svetilka je bila padla na tla in eksplodirala. Naenkrat je bila vsa panorama v plamenu in ko so prihiteli gasilci, so stali le še koli. Posestnik panorame ni bil zavarovan in ima škode 2000 kron. Ko je nastal ogenj, so bili nekateri gledalci v panorami, kateri pa so se pravočasno rešili.

— **Vojaški plašč** je bil včeraj popludne vkraden nekemu prostovoljcu 27. pešpolka iz predsobe v hiši št. 7 na Franca Josipa cesti. Plašč je bil še nov in vreden 80 kron. V žepu plašča sta bila dva ključa in denarnica, v kateri je bilo 14 kron.

— **Ponesrečil je** na Pragskem nek priklepač. Med priklepjanjem železničnega stroja je možu spodrsnilo, da je padel ter mu je šel stroj čez prsi. Odrezalo mu je tudi nogo pod kolenom.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 4. do 10. marca kaže, da je bilo novorojencev 26 (= 38.61 ‰), 2 mrtvorojenca, umrlih 32 (= 47.52 ‰), mej njimi jih je umrlo za ošpicami 1, za dušljivim kašljem 1, za jetiko 7, vsled mrtvo-uda 1, za različnimi boleznimi 22. Mej njimi je bilo tujcev 10 (= 31.2 ‰), iz zavodov 14 (= 43.7 ‰). Za infekcijskimi boleznimi je obolela, in sicer za ošpicami, 1 oseba.

* **Kaznjeneec — poslanec.** Kaznjeneec Batacchi, ki je že 21 let v ječi ter bo danes pomiloščen, je bil te dni izvoljen italijanskim — drž. poslancem. Ali se je baval Batacchi tudi v ječi s politiko, ni znano.

* **Smrtonosni „Tauglich!“** V ogrski vasi Bihar Tordi je prišel na vojaški nabor kmetiški fant Martin Kiš. Ko ga je zdravnik pregledal in rekel „Tauglich!“, se je mladenič stresnil po vsem životu, zaklical: „Moj Bog, potrjen!“ ter se zgrudil mrtev na zemljo. Zadel ga je kap.

* **Zločin ljubosumnega cigana.** Iz Pirota javljajo: V noči od 2. do 3. t. m. se je izvršilo grozno ubojstvo. Mana Igić, cigan, se je večkrat spri s svojo ženo Kato. Tisto noč je šel leč in se delal kakor da spi. Tudi Kata je šla leč in kmalu je zaspala. Cigan pa je vzel sekuro ter jo z njenim ušesom udaril tako po glavi, da je bila takoj mrtva. Potem je odšel v Caribrod, odkoder je namerjal pobegniti na Bolgarsko. Toda drugega dne so našli ljudje ciganko mrtvo v krvi. Orožniki so hiteli za morilcem ter ga našli poldrugo uro pred bolgarsko mejo, a — obešenega. Ubil jo je iz ljubosumnosti.

Književnost

— „**Mittheilungen des Musealvereines für Krain**“. Vsebine: 1. Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante Schule zu Reifnitz in Unterkrain, von Prof. Joh. Vrhovec. 2. Ge-

schichte der Pest in Innerösterreich mit besonderer Berücksichtigung Laibachs im XVII. und XVIII. Jahrhundert, von Prof. Joh. Vrhovec. 3. Ein Bruchtheil der Familienchronik der Auersperge, von Fr. Komotar. 4. Nassenfuss (Mokronog) ehemals eine Stadt, von Konrad Črnclogar. 5. Eine alte „Fede“ aus dem 16. Jahrhundert, von Scriptor Lukas Pintar. Literaturbericht. Uebersicht der Laibacher Osterbebenperiode für die Zeit vom 16. April 1895 bis Ende Dezember 1898, von F. Seidl. Vsi prispevki tega zvezka so torej iz slovenskih peres.

— „**Slovanský přehled**“. Št. 6. ima to le vsebino: Vladislav Šak: Z nové poesie bulharské. Ivan Vazov. Sov. — Práce. — Popatite na nás jen! Stjepan Radić: Troji hnutí v Chorvatsku. Dom. — Glas — Život. Z Petrohradu. Z Varšavy. Vláda Széllöva a Slováci. Výstava českého veřejného tisku v Paříži. Oslava památky Chopinovy. Lidové knihovny v Rusku. Hospodářské poměry ruského lidu v Halici. „Mlada Ukrajina“. Dr. B. Ipavice (A. D.) Prešernův pomník. Přehled literatur slovanských za r. 1899. Ruská (V. F. Bocjanovskij). Polská (Ferd. Hoesick). Slovinská (Dr. F. Vidic). Bulharská (Dr. A. Balan).

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. marca. Začetkom današnje seje poslanske zbornice je Hofman - Wellenhof protestoval proti temu, da se bode že danes vršila volitev delegacije. Ministrski predsednik Körber je izjavil, da skliče deželni zbor kmalu po Veliki noči, in bo torej dovolj časa, rešiti vse predloge. Na to se je začel velik škandal. Vprizorili so ga Schönererjanci, ker predsednik Fuchs ni dal prečitati Irove interpelacije, v kateri so navedeni konfiscirani odstavki iz 50. številke lista „Unverfälschte Deutsche Worte“. Fuchs pravi, da interpelacija nima več zadosti podpisov, ker sta dva poslancata svoje podpise preklicala, in da je ne pripusti, ker je sodišče konfiskacijo potrdilo. Schönerer (Fuchsu): Vi ste državnik, ne predsednik. Ali naj velja za nas, kar so sklenili taki biki? Naj postane Bobies predsednik. Iro (Fuchsu): Fej! Šuft! Lopov! Prochazka: Pri nesite Schönererju piva! Schönerer (Fuchsu): Jezuvitska kreatura. Ničvredni klerikalni slepar! Prochazka: Ravnokar so nastavili nov sodček! Schönerer (Fuchsu): Svetohlinec! Kje pa sta podpredsednika. Medklici krščanskih socialistov. Schönerer: Krščanski socialisti ste prvi, ki letate za vsakim ministrom. Če se nihče ne zavzame za opravičnik, storim to jaz. Podpredsednika sta zbežala. Novi medklici. Velik hrup. Schönerer: Fuchsa ne bom interpeliral. To bi bilo izpod moje dostojnosti. Fuchs je hudoalec in spada v „Zucht-haus“. Vprašam pa oba podpredsednika, če jih ni sram, sedeti z njim pri isti mizi. Fuchs je izjavil, da ga Schönerer ne more razžaliti. Schönerer in njegovi tovariši so še dolgo kričali in razgrajali, v tem, ko se je razpravljalo o trgovski pogodbi. Pozneje se je začela razprava o §§ 59 in 60 obrtnega reda. Seja traja še. Delegacija se izvoli še danes.

Dunaj 16. marca. Razni poslanci so dobili časnikarske vesti potrjujoča obvestila, da se je v južni Rusiji začela mobilizacija.

Berolin 16. marca. Bivši minister Puttkammer, ki je nekoč igral veliko ulogo, je umrl v starosti 72 let na svojem gradu Kardinu na Pomoranskem.

London 16. marca. Maršal Roberts javlja, da je general Gatacre prekoračil Oranje-reko, general Polecare pa se je z 2000 mož garde odpeljal z železnico iz Bloemfonteina proti severu.

London 16. marca. Iz Kapstadta se poroča, da se razširja ustaja v Kaplan-diji bivajočih Burov. Polkovnik Schiel je poskusil pobegniti, kar pa se mu ni posrečilo.

London 16. marca. „Times“ potrjuje, da hočejo Buri razstreliti Johannesburg in tudi rudokope v njegovi bližini.

Javna zahvala.

Ob šestdesetletnici svojega rojstva in tridesetletnici vseučilišnega proforskega delovanja sem bil od raznih strani z nepričakovano mnogimi častitkami in drugimi ganljivimi odklovanji najprijetnejše presenečen. Za vse te laskave izraze počaščenja izrekam javno iz globine srca iskreno svojo zahvalo. Zahvaljujem se slavnim društvom, oddelkom proforskih zborov, našim časopisom kakor tudi vsem posameznikom, ki so ali brzojavno ali v posebnih vznesenih dopisih račili pri tej priliki se me spomniti. Posebno zahvaliti pa mi je sedanje akademike slaviste, ki so mi na slavnostnem večeru poklonili dragocen album s svojimi ter s podobami skoro vseh dosedanjih mojih slušateljev slavistov, milih in ožjih rojakov in prav tako akad. tehn. društvo „Triglav“ za slavnostni komera, ki je vključ vsem tukaj zdej že navadnim zaprekan tako sijajno vspe! Krasni dnevi žarje med najlepšimi mojega življenja in mi ostanejo do smrti v najblajšem spominu.

V Gradcu na sv. Gregorija dan 1900.

Prof. dr. Gregorij Krek.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10—11)

Iekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta šte. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 m. Srednji zračni tlak 736 mm.

Marčij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15.	9. zvečer	733.5	1.8	sl. jug	skoro obl.	
16.	7. zjutraj	732.4	0.8	sr. ssvzh.	del. jasno	
	2. popol.	729.3	8.7	sr. jzhod	del. jasno	

Srednja včerajsnja temperatura 2.1°, nor-
male: 3.5°.

Dunajska borza

dne 16. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 20 h
Skupni državni dolg v srebru	99 —
Avstrijska zlatna renta	98 20
Avstrijska krona renta 4%	99 45
Ogrska zlatna renta 4%	98 95
Ogrska krona renta 4%	93 65
Avstro-ogrski bančne delnice	127 80
Kreditne delnice	234 85
London vista	242 75
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118 45
20 mark	23 64
20 frankov	19 27
Italijanski bankovci	90 15
C. kr. cekini	11 37

Spreten izdelovalec stekla

za vzgano na pol belo votlo steklo, za
soparna stekla, sladkorne zajce in medi-
cinsko steklo se išče proti visoki plači.

■ Potnina se odškoduje. ■ (492-3)

Tovarna za steklo Gleiwitz (Pruska Šlezija).

Naznanilo.

Podpisani javlja, da se bodo

dne 9. aprila 1900 dopoldne ob 9. uri

in v poznejših dneh v občinski pisarni v Borovnici potom prostovoljne javne dražbe
razprodajala Lorenc Verbičevim dedičem lastna zemljišča in sicer: njive, travniki in
pašniki in razven tega več tisoč komadov stoječega gojzdnega drevja
t. j. hoj in smrek.

Natančnejša pojasnila in tudi vpogled v dražbene pogoje daje c. kr. okrajno
sodišče na Vrhniki, Josip Verbič v Bistri, Franc Verbič v Borovnici in

Dr. Josip Furlan

odvetnik v Ljubljani.

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

naznanjata svojim častitim odjemal-
cem, da so došle dražestne novosti
za spomladno in poletno sezono, isto
tako v konfekcijah za dame in de-
kleta, kakor tudi za gospode in dečke,
ter prosita za prav obilen poset.

Ilustrovani katalogi na zahtevanje gratis in franko. (451—3)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Pretužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom prijateljem in znancem, da
je umrl iskreno ljubljani, nepozabni naš
soprog, oziroma oče, sin in zet, gospod

Ivan Kuntarič ml.

častnik c. kr. meščanske garde v Ko-
stanjenci in posestnik

danes v četrtek, dne 15. marca t. l.,
previden s sv. zakramenti za umirajoče,
po dolgi mučni bolezni, star 32 let.

Pogreb bude v soboto, dne 17. t.

m., popoldne ob 3. uri.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v

farni cerkvi sv. Jakoba.

Predraga rajnika priporočamo v

pobožno molitev in blaghoten spomin.

Kostanjevica, dne 15. marca 1900.

(529)

Žalujoči ostali.

Kovačnica

se odda takoj (514—3)

na Rimski cesti št. 16.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste. Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Firm. 19.]]

Einz. I—150.

Vpis tvrdke.

V tuzodni trgovski register za posamezne
tvrdke vpisala se je tvrdka:

„Dragotin Novak, trgovina z mešanim
blagom, pivom in apnom v Trebnjem“.

Imetelj je Dragotin Novak in bode podpi-
saval: „Dragotin Novak“.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem

odd. III., dne 10. marca 1900. (523)

VABILO

na

I. redni občni zbor
posojilnice v Zagorji ob Savi

registr. zadruga z neomejeno zavezo

ki se bode vršil

v nedeljo, 25. sušca 1900, ob 4. uri popoldne
v posojilniški pisarni (na pošti).

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva. (524)
- 2.) Odobritev računa za leto 1899.
- 3.) Volitev načelstva, preglednika in njego-
vega namestnika.
- 4.) Razni nasveti.

Načelstvo.

Slovensko delavsko pevsko društvo

„Zvon“

priredi

v nedeljo, dné 18. marca t. l.

v gostilniških prostorih g. Tostija
„pri Virantu“

pevski večer

na čast

vsem Josipom in Josipinam.

Vspored:

1. „Slovan“ J. Vašak.
2. „Čolnčiku“ H. Volarič.
3. „Na planine“ P. H. Sattner.
4. „Dramilo mojih roja-
kov“ L. Belar.
5. „Slovenski svet“ H. Volarič.
6. „Jadranske morje“ Jenko.

Začetek ob 7. uri.

Vstopnina 20 kr.

K pevskemu večeru vabi najljubnejše

(522—2)

ODBOR.

Išče se zvesta, spretna

prodajalka

za trgovino z mešanim blagom pod ugod-
nimi pogoji. (532—1)

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslo-
vom: J. Krašovic, Jesenice, Gorenjsko.

Jamčeno pristna vina

od 25 kr. liter višje

v najnovejši vinski trgovini

Fr. Pelicon, Francovo nabrežje 5.
(480—4)

Za c. kr. poštni urad na Jesenicah
se išče za prvo mesto

poštna in brzojavna
ekspeditorica (527—2)

vešča slovenskega in nemškega jezika. —
Ekspeditorice z daljšo prakso, katere so
zmožne urad samostojno voditi, imajo pred-
nost. Ponudbe naj se pošiljajo Al. Schrey-u,
c. kr. poštarju na Jesenicah, Gorenjsko.

Ugoden nakup.

Lepo posestvo v Ljubljani

10 minut iz mesta oddaljeno, lepo ležeče,
v kraju, kjer bode vozila tudi električna
železnica, obsežajoče hišo z več sobami,
hlev, pód za mlatiti, veliko zaprto dvorišče,
se skupno s 7 orali travnikov in vrtno
proda iz proste volje po primerni
ceni ali pa tudi daje za več let v
najem. (531—1)

Iščem

za svojega sina, ki je dovršil 4 realčne
razrede z dobrimi spričevali, in je zdaj že
poltretje leto v veliki provincialni trgovini,
ter govori slovenski in nemški, da bi mogel
obiskavati ljubljansko trgovsko šolo, v isti
lastnosti (519—2)

kot praktikant

za nadalje kako mesto v Ljubljani.
Pogoje se prosi naznaniti pod adreso
„št. 100“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

Adresno knjigo Avstro-Ogerske

za 1899—1900, obsežajočo v 2 močnih zvezkih nad milijon adres tovar-
narjev, obrtnikov, trgovcev itd. — izvirna cena 15 gld. — razpošilja
proti povzetju za samo 4 gld. (517—3)

knjigarna Ivan Peterlin, v Trstu, Corso 29.

Ilustrovanih cenikov

ne razpošiljam, ker na tak način izbiranje ni pravo. Nečem delati reklame z lepo
ilustriranimi katalogi, temveč pošiljam raje najmodernejše in najcenejše blago na izber.

Angleško skladišče oblek

v Ljubljani, na oglu sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Ravnokar došla

velikanska zaloga za spomladno in letno sezono
oblek za gospode in dečke in otroških kostumov,
specialitete, kakor tudi zadnja novost, haute
noveauté damskih konfekcij

vse po čudovito nizkih tovarniških cenah.

Največja izber pristno angleškega in francoskega blaga za naročila po meri, ki se
na Dunaju izvršujejo najfinije, najelegantneje in najhitreje.

Prosim velečastito občinstvo, da si ogleda velikansko zalogo blaga in oblek.

Z velespoštovanjem

(488—3)

Oroslav Bernatovič.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.